

Magazyn Lokalny

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
wydanie 8 • grudzień 2016
ISSN: 2391-6907

Korona Sądeckiej

www.lgdkoronasadecka.pl • stowarzyszenie@lgdkoronasadecka.pl • ul. Papieska 2, 33-395 Chelmiec • tel. 18 414 56 55 • kom. 660 675 601

Zbliżający się okres
Świąt Bożego Narodzenia
jest czasem przemyśleń
oraz zamierzeń noworocznych.

Z głębi serca w imieniu
LGD
„KORONA SĄDECKA”
składamy serdeczne życzenia:
dużo zdrowia, szczęścia, radości,
zawodowej satysfakcji
oraz spełnienia wszystkich
postanowień noworocznych.

Zarząd i Pracownicy
LGD „Korona Sądecka”

SPIS TREŚCI

OD WYDAWCY	3
Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI	4
• Małopolska myśli o Tobie – Festiwal Funduszy Europejskich	4
• Polak – Węgier dwa bratanki	4
• Jesień Grybowska – Impreza lokalna z doradztwem	5
• LGD „Korona Sądecka” w szkołach gimnazjalnych	5
• Pierwszy nabór wniosków w LGD	5
PROJEKTY LGD „KORONA SĄDECKA” – CO NOWEGO	6
• Kolejny Żłobek LGD – wolne miejsca dla maluszków	6
• Korona Sądecka na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – praca dla młodych	7
WIGILIA W POLSCE I NA ŚWIECIE	8
ROZMOWY O OBSZARZE LGD	10
• Wywiady z włodarzami gmin	11
• Centrum Sportów Zimowych w Ptaszkowej	12
• 60 lat za nami! – Jubileusz Koła Gospodyń Wiejskich w Ptaszkowej	12
GŁOS SPOŁECZNOŚCI	13
• Tradycyjna wieczerza wigilijna oraz jej zwyczaje – wywiad z mieszkanką obszaru LGD	13
• Dawne Pastorałki zasłyszane od najstarszych mieszkańców	15
WIGILIJNE POTRAWY KORONY SĄDECKIEJ	18
• KGW Krużłowa Niżna (Wigilijny barszcz biały z uszkami z farszem grzybowym; Śledź w śmietanie na plasterku z jabłek; Łosoś marynowany z koperkiem)	18
• KGW Krasne Potockie (Kiszona kapusta z suszonymi grzybami; Kasza z grochem i śliwkami; Kompot wigilijny, Piernik, Sernik świąteczny)	19
• KGW Wyskitnianie (Wigilijna kapusta z grochem; Wigilijna zupa czysta z kapeluszy prawdziwków)	20
WYDARZENIA SPOŁECZNO-KULTURALNE NA OBSZARZE LGD	21
KĄCIK PRAKTYCZNEJ PANI	22
KONKURS	22
NA WESOŁO	22
KARTKA ŚWIĄTECZNA Z ŻYCZENIAMI	okł. III, okł. IV
MALOWANKA DLA NAJMŁODSZYCH	wkładka

MAGAZYN LOKALNY KORONY SĄDECKIEJ

Wydawca: LGD „KORONA SĄDECKA”

Adres redakcji: ul. Papieska 2, 33-395 Chelmiec

Redaktor naczelny: Magdalena Dąbrowska

Kolegium redakcyjne: Zespół LGD „KORONY SĄDECKIEJ”

Zdjęcia: archiwum LGD „KORONA SĄDECKA”

Wydano: Chelmiec, grudzień 2016

Skład, druk: Drukarnia GOLDRUK Wojciech Golachowski

Numer: 8 (grudzień 2016) • Nakład: 6000 szt.

Drogi Czytelniku,

Grudniowy Magazyn Lokalny Korony Sądeckiej jest w dużej mierze poświęcony zbliżającym się Świętom Bożego Narodzenia oraz towarzyszącym zwyczajom w Polsce jak i na świecie. Przypominamy najstarsze kolędy i pastorałki, które śpiewały jeszcze nasze prababcie. Swoistą „wisienką na torcie” jest wywiad z jedną z najstarszych mieszkanek obszaru LGD: 101-letnią Panią Janiną, która podzieliła się z nami świątecznymi wspomnieniami.

Jak zawsze przedstawiamy bieżącą działalność LGD w tym nowe projekty realizowane przez nasze stowarzyszenie. W związku ze zbliżającym się końcem roku zachęcamy do podsumowań. Posłużą temu wywiady z włodarzami gmin obszaru LGD. Ponadto Koło Gospodyń Wiejskich z Ptaszkowej obchodzące Jubileusz 60 lat istnienia, dzieli się swoimi osiągnięciami oraz dobrymi praktykami, zachęcając wszystkich do kultywowania tradycji oraz zwyczajów.

Stowarzyszenie pamięta również o najmłodszych, stąd niespodzianka w postaci malowanki. Czytelnicy niniejszego numeru znajdą ponadto kilka porad, które każdej gosposki pomogą w rozwiązywaniu niesfornych domowych pułapek. Nie zapominamy o części kulinarnej przygotowanej przez Koła Gospodyń Wiejskich. Znajdziemy również informację o imprezach społeczno – kulturalnych, do udziału których zapraszają organizatorzy.

Zarząd i Pracownicy LGD „KORONA SĄDECKA”

MAŁOPOLSKA MYŚL O TOBIE – Festiwal Funduszy Europejskich

Festiwal Funduszy Europejskich „Małopolska myśli o Tobie” to cykl imprez plenerowych, łączących dobrą zabawę z muzyką oraz możliwością pozyskania informacji o tym, jak realizować swoje marzenia i pomysły dzięki Funduszom Europejskim.

W tym roku na Festiwalu ze swoim stoiskiem promocyjno-informacyjnym gościła również LGD „KORONA SĄDECKA”. Pracownicy biura udzielali informacji nt. możliwości pozyskania środków na założenie czy rozwój działalności gospodarczej oraz na projekty niekomercyjne realizowane m.in. przez organizacje pozarządowe.

Źródło: <http://www.festiwal.fundusze.malopolska.pl/o-festiwalu>

POLAK – WĘGIER dwa bratanki

27 sierpnia LGD „Korona Sąddecka” wraz z Kołem Gospodyń Wiejskich z Ptaszkowej gościła podczas festiwalu pierogów na Węgrzech w miejscowości Fuzerradvany. Wielka pierogowa uczta była nie tylko rywalizacją pomiędzy gospodyniami, ale przede wszystkim rajem dla smakoszy. Podczas Festiwalu nie zabrakło kiermaszów, koncertów zespołów regionalnych oraz pokazów trudnej sztuki wyrabiania ciasta i lepienia pierogów. Ideą festiwalu było nawiązanie do jednej z najstarszych tradycji kulinarnych, a także rozpoczęcie współpracy pomiędzy Lokalnymi Grupami Działania ze Słowacji, Węgier i Polski.

LGD „KORONA SĄDECKA” dzięki wymienionym pierogom Pań z KGW Ptaszkowa, kolejny raz stanęła na podium i zajęła II miejsce w Festiwalu. Serdecznie dziękujemy Kołu Gospodyń Wiejskich za wkład i zaangażowanie w przygotowanie potraw. Natomiast naszym koleżankom i kolegom z Węgier dziękujemy za miłe przyjęcie oraz gościnę.

JESIEŃ GRYBOWSKA – Impreza lokalna z doradztwem

Już po raz kolejny LGD „KORONA SĄDECKA” gościła na imprezach lokalnych, tym razem 11 września podczas „Jesieni Grybowskiej”. Tegoroczna edycja przyciągnęła tłumy Grybowian jak i osób przyjezdnych. Uczestnicy wydarzenia mogli dowolnie wybierać w różnorodnych propozycjach przygotowanych specjalnie na tę okazję. Nasze stoisko było sposobnością zarówno do przekazania zainteresowanym mieszkańcom obszaru LGD informacji na temat możliwości pozyskania środków na realizację projektów przyczyniających się do rozwoju przedmiotowego obszaru, jak i integracją ze środowiskiem lokalnym. Wśród odwiedzających pracownicy LGD przeprowadzili badania audytoryjne, w celu uzyskania wiedzy na temat najbardziej pożądanых środków przekazu informacji do społeczności lokalnej. Ponadto nasze stoisko promocyjno – informacyjne wzbogaciły lokalne potrawy przygotowane przez Koło Gospodyń Wiejskich z Białej Wyznej.

LGD „KORONA SĄDECKA” w szkołach gimnazjalnych

W dniach od 19 do 21 września 2016 roku LGD „Korona Sądecka” gościło w szkołach gimnazjalnych na spotkaniach z młodzieżą.

- 19 września 2016 roku byliśmy w Chełmcu oraz Świniarsku
- 20 września 2016 roku byliśmy w Ptaszkowej oraz Stróżach
- 21 września 2016 roku byliśmy w Grybowie oraz w Kamionce Wielkiej

Celem głównym w/w spotkania było poinformowanie młodych ludzi o działaniach podejmowanych i planowanych do podjęcia przez stowarzyszenie LGD oraz uzyskanie informacji zwrotnej w zakresie oczekiwań tak ważnej dla naszego obszaru grupy społecznej.

PIERWSZY NABÓR WNIOSKÓW

Po długim okresie przygotowań nadszedł moment szczególnie wyczekiwany przez naszych mieszkańców. Mianowicie LGD „Korona Sądecka” ogłosiła nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-

2020. Wnioski składane w terminie od 7 listopada 2016 do 6 grudnia 2016 mogły dotyczyć następujących zakresów:

- „Podejmowanie działalności gospodarczej”
- „Rozwijanie działalności gospodarczej”
- „Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowej”

■ „Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej”

Obecnie jesteśmy w trakcie przygotowywania posiedzenia Rady, na którym złożone wnioski poddane zostaną ocenie pod kątem zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju oraz w zakresie lokalnych kryteriów. W stosunku do wniosków wybranych Rada ustala również kwotę wsparcia. Kompleksowe informacje nt. przeprowadzonych naborów znajdziecie Państwo na stronie ww.lgdkoronasadecka.pl oraz w następnym numerze Magazynu Lokalnego „Korony Sąddeckiej”.

Celem zaznajomienia potencjalnych wnioskodawców z dokumentacją konkursową LGD w dniu 7 listopada 2016 r. zorganizowało szkolenie w zakresie: warunków otrzymania

wsparcia, wypełniania wniosków o przyznanie pomocy oraz kryteriów oceny operacji. Szkolenie prowadziła Pani Monika Turek – Dyrektor biura LGD, posiadająca kilkuletnią wiedzę i doświadczenie w zakresie przygotowywania wniosków aplikacyjnych. Oprócz zdobytej wiedzy na szkoleniu można było skorzystać z bufetu kawowego oraz zimnej płyty przygotowanej przez KGW w Binczarowej.

Ponadto w dniach 8 i 9 listopada 2016 zorganizowano dodatkowe dyżury, na których pracownicy biura Pani Agnieszka Trybowska oraz Magdalena Dąbrowska prowadziły konsultacje w miejscowościach Stróże, Miasto Grybów, Kamionka Wielka, oraz Chełmiec. Konsultacje te cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Projekty LGD „KORONA SĄDECKA” – co nowego

KOLEJNY ŻŁOBEK LGD – wolne miejsca dla maluszków

Z ogromną przyjemnością informujemy, że projekt LGD „KORONA SĄDECKA” złożony w partnerstwie z Gminą Chełmiec uzyskał dofinansowanie ze środków

Regionalnego Programu Operacyjnego w wysokości 1 049 671,54 zł. Tym samym już od września 2017 r. 20 dzieci będzie mogło uczęszczać do nowej, innowacyjnej placówki, zlokalizowanej w Biczycach Dolnych. Żłobek zostanie utworzony z systemów modułowych (na wzór skandynawski). Ponadto dotacja umożliwi jego pełne wyposażenie w meble, zabawki, materiały dydaktyczne, stworzenie własnej kuchni, wynagrodzenie opie-

kunów, zagospodarowanie terenu wokół obiektu (plac zabaw) oraz prowadzenie bieżącej działalności placówki. Obecnie podpisaliśmy umowę z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, na podstawie której w niedługim czasie rozpoczniemy realizację projektu. Zachęcamy do śledzenia naszej strony internetowej, poprzez którą będziemy Państwa informowali o postępach prac, w tym o warunkach udziału w projekcie.

KORONA SĄDECKA NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH

– praca dla młodych

Sytuacja młodych ludzi na rynku pracy nie napawa optymizmem. Co trzecia osoba przed 24 rokiem życia pozostaje bezrobotna, a wykształcenie, nawet szerokie, nie jest już gwarantem znalezienia dobrego zatrudnienia. Dobre wykształcenie, niepoparte odpowiednim doświadczeniem, to dziś zdecydowanie za mało, aby mieć satysfakcjonującą pracę. Skorzystanie z oferty stażu, jest niewątpliwie w obecnej trudnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie dla młodych ludzi – często jedyną możliwością wejścia na rynek pracy. Jest to też szansa na zdobycie etatu w przyszłości oraz możliwość zdobycia doświadczenia i wartościowego wpisu w swoim CV.

Dlatego LGD „Korona Sądecka” zaprasza do wzięcia udziału w projekcie pn.: „Korona Sądecka na rzecz zatrudnienia osób młodych”. W ramach tego projektu można odbyć staż, szkolenie zawodowe lub pozyskać dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Projekt ten realizowany jest przez LGD „KORONA SĄDECKA” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś Priorytetowa I, Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, Poddziałanie 1.2.2. Jest on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, na podstawie umowy o dofinansowanie

zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie.

Celem głównym projektu jest poprawa sytuacji na rynku pracy 160 osób młodych (w tym 100 kobiet) w wieku 15-29 lat, biernych zawodowo, bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu. Efektem zaplanowanych w projekcie działań będzie podjęcie pracy przez 98 osoby (w tym 61 kobiet) poprzedzone zapewnieniem profesjonalnego wsparcia w określaniu i realizacji ścieżki zawodowej, rozwijaniu i zdobywaniu kompetencji/doświadczenia zawodowego. Projekt jest realizowany od 01.05.2016 roku do 31.03.2018 roku. W ramach projektu przewidziano również przyznanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wartość projektu to: **2 269 824,46 zł, w tym dofinansowanie z Środków UE: 2 156 333,23 zł.**

Kryteria udziału w projekcie: osoby w wieku 15-29 lat; osoby bierne zawodowo tj.: nie pracujące, nie zarejestrowane w PUP, SUP; osoby nie kształcące się i nie szkolące się (w trybie dziennym); zamieszkujące na terenie jednej z czterech gmin: Chelmiec, Kamionka Wielka, Grybów bądź miasta Grybów.

W ramach projektu oferujemy:

- Identyfikacja potrzeb i diagnoza możliwości uczestników; opracowanie Indywidualnych Planów Działania (IPD) mających na celu m.in. identyfikację potrzeb os.

młodych pozostających bez zatrudnienia, diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego oraz określenie form wsparcia dla każdego Uczestnika projektu (160 os.);

- Indywidualne i kompleksowe pośrednictwo pracy; poradnictwo zawodowe (opieka i wsparcie doradcy i pośrednika pracy prowadzone są przez cały okres udziału danego Uczestnika w Projekcie). Formy wsparcia mają charakter ciągły, nieodłącznie towarzyszą każdej formie aktywizacji Uczestnika Projektu (160 os.);
- Szkolenia; np.: prawo jazdy kat. „B”, „C”, C+E”, kursy językowe, kurs kosmetyczny, grafika komputerowa, kurs na wózki widłowe, koparkoładowarka i inne dostosowane do potrzeb uczestników; profile szkoleń wybierane będą w oparciu o zapisy IPD (60 os.);
- 6 miesięczne staże z min. 3 miesięczną gwarancją zatrudnienia; profile miejsc odbywania stażu wybierane będą w oparciu o zapisy IPD (100 os.);
- Dla osób, dla których na etapie konstruowania IPD zostaną zdiagnozowane predyspozycje konieczne do rozpoczęcia działalności gospodarczej 40 godzin indywidualnego wsparcia szkoleniowo – doradcze w zakresie pomocy w podjęciu działalności gospodarczej mające na celu przedstawienie aspektów organizacyjno – prawnych związanych z założeniem i prowadzeniem działalności gospodarczej oraz nabyciem umiejętności sporządzania biznesplanu (20 os.);

■ Dotacja /pomoc de minimis/ na podjęcie działalności gospodarczej (20 os.).

Nikt z nas nie może cofnąć czasu i wybrać innego – zakończonego już kierunku studiów czy cofnąć wybór sprzed lat, dotyczący obranej przez nas ścieżki edukacyjnej. Dużo łatwiej na początek skoncentrować się na rozwiązaniach realnych. Do takich z pewnością należy doksztalanie się.

Warto zastanowić się nad odpowiedzią na pytania: „Co mnie interesuje?”, „W czym jestem dobry?”, a przede wszystkim: „Czego muszę się jeszcze nauczyć, aby pracować w wymarzonym zawodzie?”. Dlatego zapraszamy do udziału w projekcie.

Projekt stanowi też szansę dla pracodawców na pozyskanie młodych, chcących się rozwijać stażystów/pracowników. Przyjęcie uczestnika

projektu na staż to: budowanie wizerunku pracodawcy wspierającego rozwój młodych ludzi, szansa na udział w ważnym społecznie projekcie i oszczędność czasu koniecznego do samodzielnej rekrutacji odpowiedniej osoby. Stąd do współpracy zapraszamy również pracodawców.

Poniżej tabela prezentująca dotychczasowe efekty projektu.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	ROZPOCZĘTE STAŻE
3 przyznane dotacje 12 rozpoczętych szkoleń przed rozpoczęciem działalności	Sierpień – 20 podpisanych umów Wrzesień – 20 podpisanych umów Październik – 15 podpisanych umów
Biuro projektu: LGD „KORONA SĄDECKA” 33-395 Chełmiec, ul. Papieska 2, pokój nr 19 tel. 18 414 56 58, email: koronasadecka@gmail.com • http://lgdkoronasadecka.pl/strona/projekt-na-rzecz-mlodych	

WIGILIA W POLSCE I NA ŚWIECIE

Tajemnica Bożego Narodzenia polega na tym, że druga Osoba Boska stała się człowiekiem, aby w ciele ludzkim dokonać zbawienia rodzaju ludzkiego za grzechy. Jako Bóg jest wieczny, nieskończony, wszechobecny i wszechmocny, jako człowiek jest ograniczony czasem, przestrzenią i mocą. Pierwsza informacja o Bożym Narodzeniu, zamieszczona w kalendarzu rzymskim pochodzi z 354 roku. Terminy obchodów tego święta przypadały na różne okresy – świętowano w styczniu, marcu, kwietniu, maju,

a ostatecznie wybrano datę 25 grudnia –dzień przesilenia zimowego. Po adwentowym oczekiwaniu bezpośrednim przygotowaniem do Świąt Bożego Narodzenia jest Wigilia. Słowo to pochodzi z języka łacińskiego i oznacza czuwanie. Tradycję Wigilii znano już w Starym Testamencie, gdzie przed każdą uroczystością przygotowywano się do świątecznego odpoczynku. Tradycja rodzinnej, uroczystej wieczerzy jest bardzo mocno zakorzeniona w polskich domach. Ważnym elementem jest zachowanie postu przed tą odświętną kolacją. Wieczereczkę poprzedza ubieranie choinki. W Polsce wieczerza wigilijna rozpoczyna się po zapadnięciu zmroku, gdy na niebie ukaże się pierwsza gwiazda. Wtedy cała rodzina gromadzi się przy stole nakrytym białym obrusem, pod którym rozłożone jest sianko, które jest symbolem ubóstwo w jakim narodził się Zbawiciel. Wieczerza rozpoczyna się modlitwą, odczytuje się fragment Pisma Św. o narodzinach Jezusa, następnie bierze z talerzyka biały opłatek, podchodzi do każdego, łamie się nim i składa życzenia. Przyjęło się pozostawienie wolnego nakrycia przy stole dla niespodziewanego gościa. Tradycyjnie podaje się dwanaście potraw (różnych w zależności od regionu). Po skończonej wieczerzy śpiewa się kolędy i obdarowuje prezentami. Wigilijny wieczór kończy Pasterka, msza odprawiana w kościołach dokładnie o północy. Zgodnie z tradycją upamiętnia ona przybycie do Betlejem pasterzy i złożenie przez nich hołdu nowo narodzonemu Mesjaszowi. Tradycja obchodów Świąt Bożego Narodzenia jest głęboko zakorzeniona nie tylko w narodzie polskim. Na całym świecie katolicy świętują narodzenie Jezusa, ale w każdym kraju panują nieco odmienne zwyczaje.

W Hiszpanii wigilijna wieczerza rozpoczyna się dopiero po pasterce, po czym wszyscy wychodzą na oświetlone ulice gdzie śpiewają kolędy, tańczą i bawią się do rana. Opłatek zastępuje chałwa a głównym daniem jest pieczona ryba oraz „ciasto Trzech Króli”, w które zapieka się drobne upominki. Prezenty rozdaje się 6 stycznia właśnie w święto Trzech Króli, na pamiątkę darów, które Jezus otrzymał od mędrców ze Wschodu.

W Wielkiej Brytanii wigilijny posiłek zaczyna się w południe w ścisłym gronie rodzinnym. Składa się on z pie-

czonego indyka i „płonącego puddingu”. Dzieci wywieszają swoje pończochy za drzwi, gdzie rano znajdują je wypełnione prezentami. Wielka Brytania zapoczątkowała zwyczaj pocałunku pod jemiolą, który przynosi szczęście i spełnienie życzeń. Ponadto w Londynie pojawiły się pierwsze kartki z życzeniami.

W Szwecji Święta Bożego Narodzenia rozpoczynają się w pierwszą niedzielę adwentu. Tradycyjną potrawą na szwedzkim stole jest iutfisk, czyli rozmoczona suszona ryba o dość mdłym smaku. Na szwedzkim stole nie może również zabraknąć galaretki wieprzowej, główizny i chleba, a na deser pierniczków. Szwedzi nie śpiewają kolęd, zaś tańczą wokół choinki. Ponadto Szwedzi nie zostawiają wolnego nakrycia przy stole, jednakże chodzą od domu do domu i odwiedzają samotnych ludzi.

W Niemczech Boże Narodzenie podobnie jak w Polsce obejmuje trzy dni, gdzie 25 i 26 grudnia są dniami świątecznymi wolnymi od pracy. W Wigilię przed lub po uczestnictwie w Mszy Świętej zapala się świece na choince i wtedy rozpoczyna się „gwiazdka” tzw. „Bescherung”. Śpiewa się kolędy oraz obdarowuje się wzajemnie prezentami. Dzieci wierzą, iż podarunki przynosi Święty Mikołaj lub Dzieciątko Jezus.

W Grecji gorący świąteczny okres rozpoczyna się 6 grudnia w dniu

Świętego Mikołaja, kiedy to wszyscy wymieniają się podarunkami i trwa aż do 6 stycznia – święta Trzech Króli. W przeddzień Bożego Narodzenia i Nowego Roku dzieci chodzą od domu do domu i śpiewają coś na wzór kolęd. Często kolędy te są śpiewane przy akompaniamencie małych metalowych trójkąćków i małych glinianych bębenków. Za śpiew dzieci zazwyczaj nagradzane są słodyczami i suszonymi owocami. Na greckim stole można znaleźć Christopsomo (Chleb Chrystusa). Jest to okrągły bochenek ozdobiony na szczycie krzyżem, wokół którego ludzie stawiają symbole z ciasta przedstawiające wszystko to, co oznacza długotrwałość. Jeśli biesiadnicy pochodzą z wyspy i są rybakami na ich stole znajdzie się również chleb z rybą. Choinki nie są powszechnie używane w Grecji, a prezenty są wręczane 1 stycznia.

We Francji Święta Bożego Narodzenia pełnią bardzo ważną rolę. Francuzi obdarowują się ręcznie robionymi kartkami świątecznymi oraz prezentami. W przeciwieństwie do Polski, we Francji nie ma Wigilii. Francuzi biorą udział we mszy, a 25 grudnia siadają do wspólnego obiadu. W ten dzień je się indyka nadziewanego kasztanami i pije dużo szampana. Francuskie dzieci wierzą, że to mały Jezus przynosi im prezenty, które w wigilijną noc wkłada do buczków ustawionych przy kominku.

We współczesnej Rosji bardziej uroczyste, niż Boże Narodzenie, świętowana jest noc z 31 grudnia na 1 stycznia. To czas prezentów, które w Rosji przynoszą Dziadek Mróz i jego wnuczka Śnieżynka. Boże Narodzenie Rosjanie obchodzą po świętach Nowego Roku, 7 stycznia. To święto bardzo radosne, wiele osób udaje się wtedy do cerkwi, wszyscy składają sobie życzenia. Rozpoczyna je uroczysta, rodzinna kolacja, czyli Wigilia. Przygotowuje się postne danie z ziaren pszenicy, miodu i kaszy zmieszany z migdałowym lub makowym mlekiem. Do kaszy dodaje się orzechy lub mak. Takim

daniem rozpoczyna się Wigilia. Na rosyjskim stole wigilijnym obowiązkowo powinno znaleźć się 12 dań – zgodnie z liczbą apostołów – m.in. bliny, ryba i mięsa w galarecie, pieczyście i pierniki miodowe. Do tradycji Świąt Bożego Narodzenia należy m.in. zapalanie świec w oknach i ognisk na ulicach, które mają rozgrzać w zimową, mroźną noc narodzone Dzieciątko. Dzieci z papierowymi gwiazdami i lampionami w rękach pukają do tych domów, w których zapalono świece, aby złożyć życzenia domownikom, zaśpiewać kolędy, a nawet odegrać całe przedstawienia. Gospodarze zapraszają ich do domu, do swojego stołu lub nagradzają świątecznymi smakołykami.

W Meksyku już 15 grudnia wieszają się pod sufitem piniatę – gliniane naczynie wypełnione słodyczami. Pod nią gromadzą się dzieci. Jedno z nich rozbija piniatę kijem, co rozpoczyna wyścig w zbieraniu słodyczy. Głównym daniem wigilijnym jest wędzony dorsz z papryką i oliwą oraz małymi grzankami. Podaje się również pieczonego indyka, owoce, słodycze.

W Stanach Zjednoczonych tradycyjna amerykańska rodzina nie obchodzi Wigilii, a 26 grudnia jest normalnym dniem pracy. Mimo to Boże Narodzenie pełni w kulturze Stanów Zjednoczonych ogromne znaczenie. Każda amerykańska rodzina z dużym wyprzedzeniem i zaangażowaniem przygotowuje się na nadejście świąt. Ulice i domy przystrojone są tysiącami migocących światełek i lampek. W ogródkach i witrynach sklepowych pojawiają się świąteczne dekoracje. Wszędzie rozbrzmiewa dźwięk kolęd, a w powietrzu unosi się zapach choinek. Jedną z ważniejszych tradycji związanych z Bożym Narodzeniem w Stanach Zjednoczonych jest dawanie sobie prezentów, które piętrzą się pod choinką, a ich otwarcie następuje w świąteczny poranek przed śniadaniem. Najważniejszym punktem Bożego Narodzenia jest uroczysty obiad, na którym nie może zabraknąć najbliższych.

Tekst opracowano na podstawie informacji zawartych na następujących stronach:

- <http://www.bibliotekawszkole.pl/inne/gazetki/62/index.php>
- http://parafiaofiarowania.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=259:obyczaje-i-obrzdy-boego-narodzenia&catid=46:boe-narodzenie&Itemid=87
- http://czasdzieci.pl/czytanka/id,152ce9-tradycje_obrzdy_swiateczne.html

WYWIADY Z WŁODARZAMI GMIN

Miesiąc grudzień to dobry czas, aby dokonać pierwszych podsumowań mijającego roku. Samorządy opracowują zestawienie zysków i strat, wyciągają wnioski z podjętych działań.

O bilansach oraz o planach na kolejne lata rozmawialiśmy z władzami naszych gmin: z wójtem Gminy Chełmiec Panem Bernardem Stawiarskim, wójtem Gminy Kamionka Wielka Panem Kazimierzem Siedlarzem, wójtem Gminy Grybów Panem Piotrem Krokiem.

LGd: Przed nami koniec roku 2016. Nadszedł więc czas podsumowań – jaki był mijający rok dla Gminy? Co było największym sukcesem? Czego nie udało się zrobić?

Wójt Gminy Chełmiec: Rok 2016 był rokiem zakończenia wielu inwestycji o strategicznym znaczeniu dla gminy. Wśród budowy nowych obiektów sportowych i rekreacyjnych, kanalizacji i wodociągów czy dróg, najważniejszą wydaje się budowa nowego AquaCentrum Chełmiec czyli kompleksu sportowego z pełnowymiarowym basenem. Właśnie ten ostatni traktuję jako najważniejszą inwestycję Gminy Chełmiec w 2016 roku, ponieważ służy ona wszystkim mieszkańcom. Za nami jest również zakończenie dużych projektów budowy nowych oczyszczalni ścieków w Piątkowej i Wielogłowach, modernizacji oczyszczalni w Chełmcu i Małej Wsi oraz budowa ponad 90 km kanalizacji i wodociągów. Ponadto wyremontowaliśmy 10 km dróg gminnych i wybudowaliśmy 3 km nowych chodników przy drogach gminnych i powiatowych. Rok 2016 był także rokiem przygotowywania dokumentacji projektowej do kolejnych ważnych inwestycji (centra aktywnego wypoczynku, obwodnica Chełmca, nowe wodociągi i kanalizacja w Dolinie Smolnika, termomodernizacja szkół, ścieżki rowerowe,) na które mam nadzieję uda nam się pozyskać dofinansowanie i rozpoczniemy ich realizację w 2017

roku. Chciałem także podkreślić, że gmina Chełmiec w 2016 roku spłaciła 15 mln zł pożyczek i w chwili obecnej mamy bardzo dobrą kondycję finansową, dzięki czemu z optymizmem patrząc na kolejny rok.

Wójt Gminy Kamionka Wielka: Ważny, dobry, może trochę trudny. Rok 2016 uważam za ważny, bo podjęliśmy wiele działań, które zmieniają jakość życia mieszkańców gminy Kamionka Wielka. Patrząc na plany, które założyliśmy w budżecie na 2016 rok należy przyznać, że wspólnie z Radą Gminy udało się zrealizować wiele zadań. Główny nacisk położyliśmy na ochronę środowiska. Jednym z najważniejszych przedsięwzięć zrealizowanych wspólnie ze spółką Sąddeckie Wodociągi, jest ukończenie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie naszej gminy (32 km kanalizacji w miejscowościach: Bogusza, Królowa Górna, Królowa Polska i części sołectwa Mszalnica – Zagóra). Na ukończeniu jest kolejny etap kanalizacji obejmujący teren tzw. „Kamionki Górnej”, jest to odcinek ponad 20 km. Ponadto w tym roku udało się zakończyć i przekazać do użytkowania dwie duże inwestycje: Przy Zespole Szkół w Mszalnicy powstała sala gimnastyczna, a w Mystkowie budynek gimnazjum wraz salą gimnastyczną. Jak co roku dużo środków własnych przeznaczaliśmy na modernizację dróg tj. remonty nawierzchni asfaltowej i betonowej. Wyremontowanych zostało około 5 km dróg gminnych. Rozpoczęliśmy także wspólnie z powiatem nowosądeckim budowę chodników przy drogach powiatowych. Ukończona została także inwestycja rozbudowy garaży przy remizie OSP w Mszalnicy. Mijający rok był też trochę trudnym rokiem. Oczywiście zamierzenia były większe. Niestety nie udało się rozpocząć największej na terenie gminy inwestycji związanej z budową Centrum Sportowo – Kulturalnego w miejscowości Kamionka Wielka, na które otrzymaliśmy dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Programu Roz-

woju Regionalnej Infrastruktury Sportowej w wysokości 2,5 mln zł. Złożone oferty znacznie przekraczały możliwości finansowe gminy.

Wójt Gminy Grybów: Największym potencjałem gminy są jej mieszkańcy. To dobra ich współpraca z urzędem, Radą Gminy, Sołtysami czy działalność różnorodnych stowarzyszeń z naszego terenu pozwala ukazać wspólne sukcesy oraz możliwości jakie są do wykorzystania przez nas wszystkich nie tylko w sferze kulturalnej, ale także inwestycyjnej. Gmina w perspektywie tylko jednego 2016 roku oddała kolejne kilometry sieci wodociągowej, a tym samym zażegnała w dużym stopniu problem deficytu wody pitnej. Po dużym sukcesie lat poprzednich, kiedy to rozliczone i oddane do użytku zostało ponad 150 km sieci kanalizacyjnej, w roku bieżącym uzyskano pozwolenie i zabezpieczono środki na budowę oczyszczalni ścieków w Kąclowej oraz finalizuje się dokumentację projektową na ok. 200 km sieci kanalizacyjnej na terenie gminy. Jednak chyba największym sukcesem jest oddanie w ciągu jednego roku na terenie gminy kolejnych obiektów sportowych – Ośrodka Sportów Zimowych, sali gimnastycznej w Wawrzce, krytego lodowiska oraz trzech boisk sportowych. Wszystkie te inwestycje wsparte zostały środkami zewnętrznymi.

LGd: To teraz o planach Gminy na przyszłość – czego można się spodziewać w 2017 roku?

Wójt Gminy Chełmiec: O planach mógłbym mówić długo, chociażby dlatego że gmina w ciągu 5 najbliższych lat zamierza wydać ponad 150 mln zł na inwestycje. Natomiast w samym 2017 roku planujemy rozpoczęcie budowy kompleksów rekreacyjno – turystycznych w Krasnem Potockiem i Świniarsku, oraz wykonać termomodernizację na 11 obiektach szkolnych. Myślę, że po zakończeniu w dużej części budowy infrastruktury wod-kan w gminie, przyszedł czas na inwestycje bardziej prospołeczne

Bernard Stawiarski
Wójt Gminy Chelmiec

Kazimierz Siedlarz
Wójt Gminy Kamionka Wielka

Apoloniusz Tajner, Piotr Krok (z prawej)
Wójt Gminy Grybów

i służące wszystkim jej mieszkańcom. Będziemy kontynuować programy dopłat dla mieszkańców do przyłączy kanalizacyjnych i wymiany pieców węglowych. Chcemy wybudować nowe żłobki i przedszkola bo jak pokazuje przykład naszego jedyne żłobka w Chelmcu zapotrzebowanie jest ogromne. W planach są również tzw. inwestycje „czasu wolnego”, jak ścieżki rowerowe, nowe place zabaw i siłownie zewnętrzne.

Wójt Gminy Kamionka Wielka: *W przyszłym roku planujemy dalsze inwestycje związane z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej w pozostałych miejscowościach. Jest to oczywiście uwarunkowane od pozyskania środków zewnętrznych, gdyż sami nie udźwignemy tak kosztownej inwestycji. Zostaliśmy również zakwalifikowani do konkursu dla dofinansowania wymiany istniejących pieców w gospodarstwach domowych na nowe, ekologiczne o wyższej efektywności. Projekt ten skierowany jest do indywidualnych gospodarstw domowych z obszaru naszej gminy. Nadal zamierzamy remontować sieć dróg gminnych oraz wspólnie z powiatem nowosądeckim budować chodniki przy drogach powiatowych. Chcielibyśmy również rozpocząć budowę sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Jamnicy. Planujemy dalszą rozbudowę infrastruktury turystycznej – rekreacyjnej na terenie „Czarnej Kępcy” w Królowej Górnej. Jednym z zadań priorytetowych, którego oczekują mieszkańcy jest przebudowa drogi powiatowej Nowy Sącz – Florynka.*

Mamy nadzieję, że w przyszłym roku władze powiat nowosądeckiego przychyliły się do naszych próśb i rozpoczną długo oczekiwaną przez mieszkańców inwestycję przebudowy drogi powiatowej Nowy Sącz – Florynka.

Wójt Gminy Grybów: *W dalszym ciągu głównym priorytetem gminy jest jej zrównoważony rozwój. Inwestycje wodno-kanalizacyjne, dalsza poprawa jakości sieci dróg gminnych, inwestycje oświatowe, a także szeroka oferta sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców gminy oraz turystów. W tym celu w najbliższym okresie nastąpi dalsza rozbudowa bazy rekreacyjnej. Opracowana jest dokumentacja tras rowerowych przebiegająca przez wszystkie sołectwa gminy Grybów, centra rekreacyjne oraz kolejne boiska sportowe.*

LGD: Czego chciałby Pan życzyć mieszkańcom Gminy w nadchodzącym roku?

Wójt Gminy Chelmiec: *Życzę wszystkim mieszkańcom gminy Chelmiec i obszaru LGD, aby Święta Bożego Narodzenia oraz Nowy Rok przeżyli w zdrowiu, spokoju, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze. Kolejny zaś rok niech będzie czasem realizacji osobistych zamierzeń, marzenia niech spełnią się w rzeczywistość a sukcesy przerosną oczekiwania. Dziękuję wszystkim mieszkańcom za okazane zrozumienie, cierpliwość i codzienną pracę na rzecz rozwoju naszej małej ojczyzny.*

Wójt Gminy Kamionka Wielka: *Czas biegnie bardzo szybko. Ciągłe*

pojawiają się nowe wyzwania. Doskonale zdaję sobie sprawę, że większość tych zadań mogła być zrealizowana dzięki wspólnej pracy, dzięki wzajemnej pomocy, dzięki wzajemnemu zrozumieniu.

Za wspólną pracę dla dobra naszej lokalnej społeczności, pragnę gorąco podziękować wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do rozwoju gminy. Dziękuję mieszkańcom, radnym Rady Gminy Kamionka Wielka, Sołtysom, Strażakom ochotnikom oraz współpracownikom. Nowy rok, to nowe nadzieje, ale także nowe szanse na realizację obranych celów. Dlatego wszystkim mieszkańcom gminy Kamionka Wielka oraz całego obszaru LGD, życzę przede wszystkim wytrwałości w osiąganiu tego właśnie zamierzonego celu, pomimo napotykanego po drodze przeciwności losu. Niech 2017 rok przyniesie w każdym domu radość i miłość, abyśmy wszyscy mogli dostrzec, jak wiele życzliwych, pomocnych dłoni i twarzy jest wokół nas.

Wójt Gminy Grybów: *Życzę wszystkim mieszkańcom oraz turystom, aby pobyt na terenie gminy Grybów był dla wszystkich satysfakcjonujący i dający poczucie spełnienia i zadowolenia, a na czas zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku życzę wszelkiego dobra.*

LGD: Bardzo dziękujemy za rozmowę, życząc władzom by samorządy które reprezentują mogły bez przeszkód zaspokajać potrzeby mieszkańców.

CENTRUM SPORTÓW ZIMOWYCH W PTASZKOWEJ

Wszystkich pasjonatów sportów zimowych zapewne ucieszy fakt, iż zostało już oddane do użytku Centrum Sportów Zimowych w Ptaszkowej. Wybudowane Centrum stanowić będzie bazę dla rozwoju sportu wyczynowego w regionie małopolski, jak i w skali kraju. Umożliwi całoroczne treningi na poziomie zawodniczym oraz uprawianie sportu nie tylko wyczynowego, ale także amatorskiego i rekreacyjnego na najwyższym poziomie. W budynku zaplecza znajdują się niezbędne lokale takie jak: pokoje dla zawodników, sala konferencyjna z przyległym pomieszczeniem dla reporterów, szatnie dla zawodników z pomieszczeniami do przygotowania

nart, sanitariaty, pokoje dla sędziów i obsługi technicznej, zaplecze gastronomiczne, siłownia. Centrum sportów zimowych w chwili obecnej to także 1600 m wyasfaltowanych i oświetlonych tras narto rolkowych. W okresie zimowym w przypadku braku śniegu trasy będą sztucznie śnieżone. Inwestycja współfinansowana jest przez Ministerstwo Sportu i Turystyki – Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla Sportu. Niedawno również gościliśmy w Centrum Sportów Zimowych Apoloniusza Tajnera – Prezesa Polskiego Związku Narciarskiego oraz Szymona Krasickiego – profesora Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, byłego trenera kadry polskich biegaczk

narciarskich. Po obejrzeniu obiektu oświadczyli oni, że Ptaszkowa może stać się bazą przy organizacji szkoleń, treningów oraz zawodów organizowanych przez Polski Związek Narciarski. W zgodnej ocenie prezesa Apoloniusza Tajnera oraz profesora Szymona Krasickiego jest to najlepiej wykonana w Polsce trasa narto rolkowa. Na 1600 metrowej trasie można rozgrywać zawody sprinterskie indywidualne oraz drużynowe nawet rangi Pucharu Świata. Obsługą bazy w Ptaszkowej jak również nowo wybudowanego lodowiska w Białej Niżnej zajmie się powołana jednostka Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Oficjalne otwarcie obiektu nastąpi w grudniu 2016 roku.

60 LAT ZA NAMI! – Jubileusz Koła Gospodyń Wiejskich w Ptaszkowej

W październiku 1956 roku z inicjatywy nauczycielek miejscowej szkoły Pani Marii Sedlak i Pani Ireny Janas powstało w Ptaszkowej Koło Gospodyń Wiejskich. Pierwszą przewodniczącą koła była Pani Maria Przywara, a do koła należało wtedy 12 pań. Przez wszystkie lata swojej działalności koło się rozwijało. Przybywało pań, które chciały swój czas poświęcić dla pracy w kole, współpracowały z Kółkiem Rolniczym, Ochotniczą Strażą Pożarną, szkołą, sołtysiem wsi. W 1981 roku z okazji Jubileuszu 25 lecia koła, sołtys Pan Mieczysław Kasprzyk tak mówił do dziennikarza: *Podziękujcie kołu za tę wielką pracę, za kursy, usługi krawieckie, za klub seniora i „zielone przedszkole”.* I nie zapomnijcie wy-

mienić nazwiska przewodniczącej Pani Stanisławy Rysiewicz. Pani Stanisława pracowała w kole ponad 30 lat.

Dzień dzisiejszy naszego koła to dalsza praca na rzecz społeczności lokalnej. Dzięki sprzyjającej atmosferze, dzięki wielu wspierającym naszą działalność osobom i instytucjom czujemy, że nasza działalność ma sens i jest potrzebna. Koło wzbogaca się wciąż o nowych członków i na dzień dzisiejszy liczy 55 aktywnie uczestniczących w pracach koła osób.

Bierzemy udział w konkursach, przeglądach i imprezach lokalnych. Warto tu wymienić coroczny Przegląd Dorobku Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Grybów, Małopolski Przegląd Dorobku Artystycznego i Kulinarne- go w Marcinkowicach, (a w tym roku

zakwalifikowane zostało nasze koło na taki przegląd do Jabłonki).

Występujemy na okazyjnych konkursach jak Konkurs Potraw Regionalnych podczas Międzynarodowej Wystawy Agropromocja w Nawojowej, Powiatowy Przegląd Dorobku Kół w Powroźniku, Konkurs Śpiewaczy DRUŻBACKA w Podegrodziu, Konkurs potraw podczas Biesiady u Bartnika, czy Turniej Gmin Beskidu Sądeckiego w Nowym Sączu, Wyszehradzki Festiwal Kultur czy Międzynarodowy Konkurs Pierogów na Węgrzech.

Organizujemy spotkania opłatkowe, spotkania z okazji Dnia Kobiet, pomagamy w organizacji imprez lokalnych jak Zimowa Zintegrowana Spartakiada Dziecięca, festyn parafial-

ny „Majówka pod Jaworzem”, Rajd Papięski, dożynki i inne uroczystości kościelne. Dwukrotnie braliśmy udział w Międzynarodowym Konkursie „Wokół wigilijnego stołu” w Jasionce koło Rzeszowa, a serdeczność jaką doznaliśmy w Gminie Trzebownisko zaowocowała stałą wymianą i współpracą naszych kół i członków OSP.

Naszym oczkiem w głowie jest podtrzymywanie i kultywowanie tradycji. Bierzymy udział w realizowanych na terenie naszej wsi programach, związanych z tą tematyką. Wynikiem tej współpracy jest tworzenie tradycyjnego stroju regionalnego, odtwarzanie autentycznych zwyczajów i obrzędów z naszego terenu, wykonywanie ręko-

dzieła, często już zanikającego wśród młodych pokoleń. Prezentujemy scenki „Na Zielną”, „Na Jarmaku w Grybowie”, „Ocepiny”, „Zmówiny”, „Wieczór Prząślicowy”, korzystając ze zgromadzonych przez Panią Kazimierę Oślizło materiałów archiwalnych.

Nie sposób pominąć naszego udziału w organizowanych Dniach Dziedzictwa Kulturowego, które połączone były z obchodami 450 – lecia naszego zabytkowego kościoła, czy w obchodach 650 – lecia powstania Wsi Ptaszkowa.

W ubiegłym roku zdobyliśmy zaszczytne II miejsce na Małopolskim Festiwalu Teatrów Wiejskich w Wiśniowej za scenkę „Na Zielną”.

I tak już przez 60 lat działa nasze koło, z początkowych 12 członkiń zrobiło się w dniu dzisiejszym 60 członków – nie tylko pań!

Jak Każdy jubileusz, także i ten jest okazją do wspomnień, refleksji, ale i do śmiałego spojrzenia w przyszłość. Na przyszłe lata będziemy nadal starać się pomnażać dotychczasowy dorobek, licząc na dalsze wsparcie ze strony lokalnych władz, organizacji działających na naszym terenie, a także mieszkańców wsi, którym winniśmy wielką wdzięczność za stałe wsparcie i docenianie naszych wysiłków.

Maria Karolska
Przewodnicząca KGW Ptaszkowa

Również LGD „KORONA SĄDECKA” składa wyrazy uznania za pielęgnowanie i krzewienie lokalnej kultury i tradycji. Życzymy Wam dużo zdrowia, wszelkiej pomysłowości i satysfakcji z pracy na rzecz społeczności lokalnej.

GŁOS SPOŁECZNOŚCI

TRADYCYJNA WIECZERZA WIGILIJNA ORAZ JEJ ZWYCZAJE – wywiad z mieszkanką obszaru LGD

W dniu 2 listopada 2016 roku gościliśmy w domu u Pani Józefy Pacholarz z Chomranic. Mieszkanca gminy Chełmiec cieszy się pięknym wiekiem 101 lat i jest jedną z najstarszych osób zamieszkałych na terenie LGD „Ko-

rona Sądecka”. Pani Józefa z domu Król urodziła się 14 marca 1915 roku w miejscowości Krasne Potockie. Była najstarszym dzieckiem w domu i miała siedmioro rodzeństwa – trzy siostry oraz czterech braci. Mimo, iż była

bardzo zdolną uczennicą, ze względu na nadmiar domowych obowiązków szybko została wypisana ze szkoły, aby pomóc mamie w opiece nad młodszym rodzeństwem oraz w pracy na roli. Korzystając z okazji spotkania

z jedną z najstarszych osób z naszego terenu, podpytaliśmy Panią Józefę o przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia oraz zwyczaje Wigilijne jakie panowały za czasów jej młodości. W związku z powyższym gorąco Państwu zachęcamy do zapoznania się z zapisem rozmowy (wywiad zawiera wiernie odtworzenie rozmowy, nie zmienialiśmy słów) jaką odbyliśmy z Panią Józefą.

Serdecznie Panią witamy i dziękujemy za możliwość spotkania. W imieniu wszystkich mieszkańców terenu LGD gratulujemy osiągnięcia tak zacnego wieku, któremu towarzyszy dobre zdrowie

LGD: Pani Józefo jak wyglądał u Pani poranek Wigilijny?

Ja była najstarsza, na dużej gospodarce. Były siostry i bracia młodsze. Pierwszą mnie mama budziła „Wstawaj, wstawaj bo roboty tyle a Ty leżysz”. No i trzeba było wstawać, czasem o 6 a czasem o 7, rozmaicie było. Mama była w kondycji nie najlepszej to pomagałam w domu, były dzieci małe to koło tych dzieci. Ja w domu robiłam z mamą, sprzątałam, po spaniu łóżka się pościeliło. Łóżka nie były takie jakies kanapy. Jak ktoś miał siennik to był już bardzo wygodny. Zastać trzeba było te łóżka w każdy dzień rano. Nawet tak było że jak ktoś miał jak największą ładną pierzynę, to te pierzynę ładnie ułożył roztrzępół. To była moja pierwsza robota po dojeniu krów.

LGD: Czyli pomagała Pani koło zwierzyny?

Ja koło zwierzyny nie robiłam, bo w moich małych latach to byli jak to nazywali – sługi. Było dwóch sługów, jeden do bydła drugi do koni. A później jak bracia co byli 3-4 lata młodsze, dorosłe do 14-15 lat to mama wymówiła sługi, a chłopcy robili koło stajni. Tyle co podoić mogłam, już od 14 lat nauczyli człowieka doić i pomagałam mamie.

LGD: Jak wyglądała choinka?

Choinkę przywoził tata przed świątami z lasu (przyp. LGD: Pani Józefa opowiada z zachwytem). Eeee no to tata miał duży las. Bracia młodsze byli to szli w las, szukali jak najładniejszą. Gorzej bo ludzie kradli, brali i wycinali.

Choinkę ubierało się we wigilio a czasem kończyło się po obiedzie wigilijnym. Przeważnie z papieru z bibuły jakies ubiory, różne takie, aniołki, ptaszki, rozmaite figury no i koszyczki. Ładne te koszyczki były, takie kwadratowe. Kolorowe papiery żmy szczygły na takie paseczki, a później to jakoś splatały, to się to z tego zrobił koszyczek no i ucho było. To się wieszało na choince a w tym koszyczku cos było, albo ciasteczko albo cukierek. Ja wiem jak to się robiło, ale nie wiem czy bym dziś potrafiła. Cukierki się kupowało i okręcało bibułom. Ciasta piekłyśmy same. Łańcuszki były rozmaite. Były z takich kółeczek z papieru kolorowego, były rozmaite kolory. Te kółeczka składałyśmy i zlepiamy. Z bibuły – to sie nie chciało robić – ale szczygłyśmy bibuły na takie kawałki, później robiliśmy harmonijkę, rozmaite kolory składałyśmy tak dwa do kupy i później na nitkę a pomiędzy to słomka była tyle. To było nawet dosyć ładne jak ubrales. Na choince były świeczki, trzeba było pilnować żeby choinka się nie zapaliła. Eeee to się świeciło, nie w każdy wieczór ale co drugi, albo jakies święto. Od wigilii do Trzech Króli świeciło się i śpiewaliśmy koledy. Ta choinka z papieru i bibuły była ubrana.

LGD: Jakie potrawy za czasów Pani młodości się spożywało?

Jedzenie to mama gotowała. Kapusta była pierwsza z grochem. Później był groch tylko musiał być okrągły

z kaszą Perlówką. Wszede było Korpiele z mlekiem (przyp. LGD: Pani Józefa w głos się śmieje) My nigdy nie jadły tych korpiele, tylko tata cosik jodł. Nie daleko sąsiadka znana była, to musiała tyle nagotować tych korpiele na wigilie żeby mieli w Boże Narodzenie na obiad. Te korpiele musiały być ale my nie jodły. Mama taka zła była. Żurek łowsiany, a jak to było dobre, Panie by były dziś zjadły, jakbym dała ten żurek co mama ugotowała na wigilio. Był łowsiany bielutki, ładny, był na naturalnym kwasie. Mama zarabiała kwas, musiał być łowies czyściutki w zarnach i kładła go wdali w kuchni na kilka dni przed gotowaniem żurku. Żurek jodło się z kartoflami. Siekanka ze śliwkami suszonymi była, to kasza ze śliwkami. I pierogi ze śliwkami suszonymi. Obiad wigilijny tośmy jodły z nabiałem, omaszczone masłem śmietaną.

LGD: Jak u Pani w domu rozpoczynała się wigilia, jakie zwyczaje a może i wróżby?

Cały dzień przed obiadem wigilijnym był postny. Modlitwa była pierwsza, potem oplatek był. Pod stołem położona była taka wiązanka ze siana. Na stole też była mało wiązanka ze siana, a na tym sianie łowska trochu posypane. Miałyśmy takie wróżby, ile się czego do dna ze spodu owsa przylepiło a to taki będzie urodzaj. Jaka potrawa była jedzona, jak się dużo przylepiło, (przyp. LGD: Pani Józefa uśmiecha się) oooooo uciechy bo to co w garnku to się dużo urodzi. Dawniej nikt nie jadoł osobno tylko wszyscy razem my jodły z jednej miski. Musiała być duża miska jak nas było 8-10.

LGD: Czy wyczekiwaliście pierwszej gwiazdki na niebie?

A to tak było, ale myśmy zawsze się spóźniały (przyp. LGD: Podśmiechuje się Pani Józefa). Wiem że tak było, ale my to we wieczór jodły dziesiątą koło 6 godziny, jak mama pogotowała, wyzrabiała.

LGD: Śpiewaliście koledy?

Dopiero jak te małe dzieci posnęły, to mama zaciogła koledę, bo lubiała śpiewać. Ja też lubiałam śpiewać, nie wybierałam jaką koledę. Wszystkie, mnie tam było obojętne, rozmaite koledy. Śmiały się ze mnie, ale poprosi-

łam mamę żeby nam kupiła kontycki, i mama kupiła tośmy śpiwały.

LGD: Czy w dzieciństwie chodziła Pani na Pasterkę?

Chodziłam, choć daleko było tak do pół godziny trzeba było dobrze iść. Miałam siostrę taty – ciotkę, ona była sama, nie była już taka młoda 50-60 lat miała, co ja się jej naprosiłam żeby szła ze mną na to pastreke. Dziś se myślę, jak to człowiek głupi, nie rozumiał że w tych latach jak człowiek tłumaczony jest ze nie może, to nie może iść. Ale uprosiłam ją i szła (przyp. LGD: Z dumą opowiada Pani Janina).

LGD: Czy w święta Bożego Narodzenia ludzie odwiedzali się?

Dawniej święto Bożego Narodzenia czy Wielkanocy ludzie nie chodzili do drugiego. Wielkie święto każdy u siebie świętuje. A w drugi dzień bo to tak, czasem szedł jeden do drugiego. Tak jak ja byłam dzieckiem to był dziadek, no to do tego dziadka czasem tata jechał ale nie zawsze, zależne było od światu, jaki był świat. Bo to był kawoń, drugie miejsce, w Męcinie. Tak to przeważnie u siebie świętowali.

LGD: Jakie ciasta się wtedy piekło?

Na pierwszy poczęstunek mama zawsze z tego ciasto co był chleb upiekła z podpłomienia podpłomyki. Przy świętach cienko posmarowany serem a tak to był sam cukrem posypyany. Wiele mało oziębło ostygło to człowiek jadł. Ale dobre były te podpłomyki. Myśmy miały takie wychowanie że same nie krajały chleba tylko mama ukrajała. Ale ten podpłomyk czasem my roztrągały nie czekały na mamę (przyp. LGD: z uśmiechem opowiada Pani Józefa). Mama co sobotę piekła przynajmniej ze 4 podpłomyki. Dawniej był taki zwyczaj, mieliśmy nie daleko stryka i babkę, to po sąsiadach żeśmy rozsyłały, po pół po pół gdzie sąsiady były. Tak się ludzie dzieliły. Tak se myślę, w zimie bo w lecie to nic, ale w zimie koło 8 – 9 wieczór, kawalek przez ogród do babki i do stryka leciałam te podpłomyki roznosiła. Nie chce się chwalić ale moja mama miała dosyć zdolności do pieczenia. Na święto Bożego Narodzenia zawsze był mako-wiec zawijany. Ooo Mama robiła strucle, to się jej nawet udawało – nie raz ze

siostrą jej tak mówiłyśmy. Mama dawała trochę tłuszczu i drożdży nie tak mało. Podkład był na całą brytfanę, potem zrobiła 3 takie powrozy z jednej strony grubszy a do końca cieńszy, tak ułożyła we trojko i potrafiła upleść w koło ze był jak warkocz ładny. Te strucle tośmy tak jadły.

LGD: A czy kolędnicy chodzili za czasów Pani dzieciństwa?

Jeszcze jak, w pierwszy dzień nie chodzili ale później w Gody Kolędowe do Trzech Króli nawet trzy kolędy na dzień. Przebrani byli, jak szli z gwiazdą to za trzech króli a jak z szopką to za pastuchów, dziadów, górali i harmo-nijkę mieli.

LGD: Bardzo dziękujemy za rozmowę.

DAWNE PASTORAŁKI zasłyszane od najstarszych mieszkańców

Kolędowanie to obrzęd ludowy, polegający na odwiedzaniu przez grupy kolędników poszczególnych gospodarstw z życzeniami na Nowy Rok, za co otrzymuje się od domowników dary w postaci jedzenia lub datki pieniężne.

W całej Europie, w tym także w Polsce, kolęda i zwyczaj kolędowania wywodzi się z łacińskich zwyczajów noworocznych. W związku z tym kolęd nigdy nie śpiewano przed Bożym Narodzeniem. Pojawiały się one w Wigilię i towarzyszyły ludziom przez cały okres Bożego Narodzenia, aż do święta Trzech Króli, gdyż gwiazda betlejemska i pokłon trzech króli były pierwszym widocznym znakiem boskości narodzonego dzieciątka i niezwykłości Bożego Narodzenia.

Początkowo słowo kolęda oznaczało podarek, dar dla parafii, odwiedzanie gospodarstw przez proboszcza i zbieranie darów, chodzenie z szopką

po domach. Zwyczajem było, iż panowie obdarowywali swoją służbę czy poddanych, co potwierdzają chociażby wydatki dworu króla Władysława Jagiełły, Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta oraz księgi domowe szlachty i możnowładców.

Dawniej pieśni o tematyce bożonarodzeniowej śpiewane były jedynie w liturgii w postaci hymnów i litanii. Teksty tłumaczono z języka łacińskiego, bądź pisano słowa do melodii psalmów i innych pieśni liturgicznych. Z biegiem czasu zaczęto komponować specjalne melodie i pisać słowa związane z tematyką Bożego Narodzenia – kolędy śpiewane w kościołach oraz pastorałki śpiewane w domach, opisujące życie codzienne i świeckie zwyczaje. Ponadto, w związku z brakiem umiejętności czytania przez większość osób w okresie średniowiecza, dużą popularnością cieszyły się misteria, które przybliżały ludziom

życie na ziemi Pana Jezusa. Ogromną rolę w rozpowszechnianiu pieśni bożonarodzeniowych odegrały zgromadzenia zakonne, które to w swoich księgach zachowały wiele melodii i tekstów kolęd. Nazwę kolęda zaczęto używać dopiero w XVII wieku, wcześniej nazywano je rotułami oraz kantyczkami. W Polsce z okresu średniowiecza zachowało się 9 kolęd, z wieku XVI około 100, w tym śpiewana do dzisiaj „Anioł pasterzom mówił”. Z wieku XVII pochodzą kolędy „W źłobie leży”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Nowy Rok bieży”. Późniejsze kolędy odwoływały się bardziej do emocji albo też do ważnych wydarzeń obecnych w życiu Polaków. Jedną z najbardziej znanych i lubianych kolęd zaczynająca się od słów „Gdy śliczna Panna syna kołysała...” narodziła się w kręgach zakonnych (karmelitańskich) jako nabożna pieśń adorująca dzieciątko. Kolęda Fran-

ciszka Karpińskiego „Bóg się rodzi, moc truchleje” z 1792 roku budzi skojarzenia z ówczesną sytuacją Polski, natomiast kolęda „Nie było miejsca

dla ciebie”, która powstała w obozie podczas II Wojny Światowej w latach czterdziestych XX wieku, nazywana bywa kolędą-skargą.

Poniżej przedstawiamy kolędę oraz pastorałkę z dawnych lat, może komuś z czytelników się przypomni :)

Kolęda wojenna

1. *Wśród nocnej ciszy głos się rozchodzi
w polu żołnierze a w domu rodzina.
Co za smutna wigilija,
każda matka familija
ojca wygląda.*
2. *Mówili ludzie jeszcze dziś rano
chłopy na święta urlop dostaną.
We wiliję przez dzień cały
dzieci koło okna stały
i wyglądały.*
3. *Stały przy oknie a że do zmroku,
z skruszonym sercem, ze łzami w oku.
I wracając ku piecowi
każde z bólem serca mówi
ojca nie widać.*
4. *Matka się krząta koło komina
mówi do dzieci szósta godzina.
Bierzcie drzewko ubierajcie,
sami sobie doradzajcie
bo ojca nie ma.*
5. *Matka się krząta koło wieczerzy
najstarszy synek opłatek bierze.
Łamie i dzieciom rozdaje
przypomina obce kraje
gdzie jej mąż miły.*
6. *Powieczerały, pomodliły się
dzieci do spania położyły się.
Dwóm najstarszym matka w nocy
każe około północy
iść na pasterkę.*
7. *Dzieci z pasterki przyszły z ludziami
zastaly matkę przed obrazami/
Jak odmawia część różańca,
to na intencję ojca
żeby powrócił.*
8. *Nie płaczcie matuś święta wilija
może się wróćą wszak jeszcze żyją
niedawno do nas pisali
i życzenia nam składali.
Wesołych świątek.*
9. *Niech gospodarze wróćą do chatek
mężę do żon swych.
Syny do matek
a to spraw niebieski panie
niech ta Polska zmartwychwstanie
dajże to Jezu.*

Gdy Najświętsza Paniienka po świecie chodziła

*Gdy Najświętsza Paniienka po świecie chodziła
I swojego Syneczka – za rączkę wodziła,
Gdy oboje z Józefem tu na świecie żyli,
I gdy pracą rąk swoich Syneczka żywili.
Byli w mieście Nazaret – tam roboty mało
I nie mieli za co żyć, Dziecię głód cierpiało.
Ludzie z miasta Nazaret, tak im doradzali:
Do Jeruzalem miasta byście się dostali.
Jeruzolima wielkie i bogate miasto,
Tam byście mieli życie i roboty nadto.
Ale do tego miasta jest tam bór niemały,
A pośrodku mieszka zbójca tak zuchwały.
Gdy do lasu wejdziecie, dwie drogi znajdziecie
Udajcie się na prawo bo w lewo zginiecie.
Gdy na prawo pójdziecie będzie bór zmniejszony
Bardzo gęsta krzewina ze samej olszyny.
Gdy olszynę miniecie w baczności się miniecie,
Ale już dom zbójcy z daleka miniecie.
Święty Józef stracham bardzo był strapiony,
Oglądał się po świecie aż na wszystkie strony.
Lecz Najświętsza Paniienka Józefa cieszyła:
A dlaczego by nas zabił i te słowa mówiła.
Pójdźmy za wolą Boga, darmo tu być mamy
Gdy roboty i życia żadnego nie mamy.
Tak się za wolą Bożą w te drogi puścili,
Jak do pół boru doszli – dwie drogi trafili.
Udali się na prawą, gdzie bór był zmniejszony
Bardzo gęsta krzewina ze samej olszyny.
Wówczas deszcz zaczął padać, bardzo zimno było,
I Dziecię im oziębło i cicho kwiliło.
Gdy usiedli pod drzewem, dziecię ogrzewali,
przytulali do siebie w rączki mu chuchali.
A wtenczas zbójca idzie, widzi troje ludzi
Począł z nimi rozmawiać bo go litość budzi.
Mówi: skądście ludzie i dokąd idziecie,
Czy tu nocować chcecie, wy tu pomarzniecie
I to Wasze Dzieciątko marnie utracicie.
Lecz Najświętsza Paniienka w radę się z nim wdała
O swych wszystkich wypadkach mu się uskarżała.
Mówi: idziemy z miasteczka małego, bo tam roboty nie ma
I życia żadnego.
Ludzie z miasta Nazaret tak nam doradzali,
Do Jeruzalem miasta byśmy się dostali.
Ale do tego miasta ma być bór niemały
A pośrodku mieszka zbójnik tak zuchwały.
Tak się przez to boimy, bardzo frasujemy;
Jeno drogi nie wiemy, zbójcy się boimy.
Zbójca im odpowiada – już go nie miniecie,
A boć to ja sam jestem, czy mi wierzyć chcecie.*

Pójdzie ze mną na drogę do domu mojego,
 Nie bójcie się śmierci, przypadku żadnego.
 Jak ich wywiódł na drogę, dom im pokazuje,
 Sam idzie w bór wartować, przyjdzie obiecuje.
 Gdy się z kupy rozeszli, w dom jego przybyli,
 Żony jego z pokorą o nocleg prosili.
 A żona odpowiada: nie mogę nocować,
 Bo mam męża zbójnika, poszedł w bór wartować.
 Jak pochodzi po borze w koło powartuje,
 Do domu się powróci, Wam też nie daruje.
 Oni odpowiadają: my się z nim trafili,
 Gdyby nam tu nie kazał, to byśmy nie byli.
 Ale na rozkaz jego my tutaj przybyli,
 Byśmy nocleg dostali – o niego prosili.
 Gdy zbójczyni to słyszy, wymawiać przestała,
 Koło pieca ciepłego usiąść im kazała.
 Ale oni od strachu grzać się zapomnieli,
 I poszli za zapiecek i razem stanęli.
 A zbójca wtenczas idzie, ledwo w dom wstępuje,
 Pyta się żony swojej kto tutaj nocuje.
 Nocuje troje ludzi, na zapiecku stoją,
 Ale nic nie gadają bo się bardzo boją.
 Zbójca każe swej żonie wieczerzę gotować,
 Dla tych ludzi pościel wygodną szykować.
 Jak wieczerzę odbyli, szukają posłania,
 A Pan Jezus rozpoczął rzewliwe płkanie.
 Lecz Najświętsza Paniątka te słowa mówiła:
 Może On to płacze – dawno Go nie myłam.
 Zbójczyni gdy to słyszy, szuka srebrne wanięki,
 By obmyć Syneczka Najświętszej Paniątki.
 Gdy Najświętsza Paniątka Syneczka kąpała,
 Zbójckiego w kolebce płacz dziecka słyszała.
 Gdy Jezusa skąpała, zbójniczce mówiła,
 Żeby swego synka w tę kąpiel włożyła.
 Żona zbója powiada: mój syn jest zwrzodziaty
 Gdy go włożę do wody będzie płacz niemały.
 Lecz Najświętsza Paniątka leciuchno go wzięła,
 W tę kąpiel go włożyła, płacz uspokoiła.
 Ledwie w kąpiel włożony, już ci uzdrowiony,
 Z wrzodów, strupów wszystek oczyszczony
 Zbójca się przyglądając, że skóra świecąca
 Mówi żonie: ta Pani bardzo wszechmogąca.
 Mówi – skądście ludzie i jakiego rodu
 Żem was ja tutaj dostał – chwała Panu Bogu.
 Mówi powtórnie żona: może to Ci ludzie,
 Co pismo kwoli nich na cały świat idzie.
 Nazajutrz rano wstawszy,
 Owych wypytuje, Co Wy za to żądacie, płacić obiecuje.
 Lecz Najświętsza Paniątka tak odpowiedziała
 Za wieczerzę i nocleg com tu otrzymała.
 Zbójca im odpowiada: nie pytam o to, bo –
 Ja mam dosyć wszystkiego, mam srebro i złoto.
 I poszedł po pieniądze klin je wysypuje,
 A jak Wam tego braknie przyjdź znów rozkazuje.
 I zaraz też ta woda, w której był obmyty
 Jakoby drogi balsam z maści wydobyty.

Wtedy żona łotrowa mądrze postąpiła,
 Wszystko do dzbana wlała, w ziemię zakopała.
 A jak się rozejść mieli, sobie dziękowali,
 Pan Jezus z synem zbója – aż się dziwowali.
 Mówiąc: rośnij tu bracie a jak dorośniemy
 To obydwaj na krzyżu pospół pomrzemy.
 A rodzice to słysząc – bardzo się trąpili
 Wszystkie marności zbójstwa, precz już porzucili.
 Jak syna wychowali – wszystko mu oddali,
 Żeby sobie szanował – tak mu przykazali.
 Gdy już mieli umierać, zejść ze świata tego
 Dali mu napomnienie – by nie krzywdził żadnego.
 Lecz on po śmierci ojców, rozpruszył to prędko,
 Nie długo mu to trwało, utracił to wszystko.
 I poszedł do złodziei i z nimi targował
 Z jednym go pochwycili, z którym on wartował.
 Powiesili na krzyżu trzeciego Jezusa,
 Jednak tego to zbójcy, szczęśliwa jest dusza.
 A ci Jego rodzice mają darowane, kary za grzechy ich
 Przez to nocowanie.
 Kto Jezusa nocował jak po świecie chodzi
 Pan Bóg mu swoim niebem za nocleg nagrodił.
 Powiedział w rozdziale i teraz nagrodi,
 Kto takiego nocuje co no świecie chodzi.
 Zważcie to chrześciane, którzy to czynicie
 Jako Bóg dobrotliwy – niebo otrzymacie.

Źródło:
<http://oczamiduszy.pl/tradycja-koledowania-w-polsce/>
<http://www.fokus.tv/news/historia-koled-i-zwyczaju-koledowania/1119>
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Kol%C4%99dowanie>
http://sciaga.pl/tekst/77992-78-historia_koled_i_pastoralek
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Karnawa%C5%82>

KGW KRUŻLOWA NIŻNA

Wigilijny barszcz biały z uszkami z farszem grzybowym

- Kiszzenie barszczu:

Składniki:

- 1 litr wody
- 2 łyżki mąki żytniej razowej
- 1 łyżka mąki pszennej

Wykonanie:

Wszystkie składniki połączyć i pozostawić w ciepłym miejscu do ukiszenia na około 2 dni.

Składniki:

- 10 dkg suszonych grzybów
- 2 litry wody
- 1 łyżka roztopionego masła
- 2 ząbki czosnku
- Sól

Wykonanie:

Grzyby opłukać, włożyć do garnka wlać 2 litry zimnej wody i gotować 30 minut na małym ogniu. Gdy grzyby będą miękkie, odcedzić wywar, doprawić do smaku solą. Grzyby pokroić w małą kostkę, dodać do wywaru i zagotować. Na koniec dodać rozgnieciony czosnek i roztopione masło. Podawać z uszkami. Bardzo dobry i inny niż czerwony.

Łosoś marynowany z koperkiem

Składniki:

- 3 kg świeżego łosia wyfiletowanego
- kieliszek koniaku
- koperok 1 wiązka
- 5 łyżek soli
- 4 łyżek cukru

Wykonanie:

Łosia natrzeć koniakiem, potem solą wymieszaną z cukrem, a na koniec do środka dajemy pokrojony koperok. Łosia wkładamy do reława z foli zawiązujemy szczelnie z obu stron. Wkładamy go do lodówki na minimum 3 dni, obracamy go codziennie. Podajemy go cieniutko krojąc jako dodatek do różnych sałatek.

SMACZNEGO!

Śledź w śmietanie na plasterku z jabłek

Składniki:

- 8 filetów śledziowych
- 2 jabłka
- pół szklanki kremówki
- pół szklanki kwaśnej śmietany
- 2 małe cebule
- kilka gałązek koperku
- 2 kiszzone ogórki
- cytryna
- 140 ml wody mineralnej
- 140 ml mleka
- cukier
- pieprz i sól

Wykonanie:

Filety zalać wodą wymieszaną z mlekiem moczyć 3 godziny. Z jabłek wykroić po 4 spore plasterki skropić je soliem cytryny i ułożyć na talerzykach. Śledzie odsączyć, zwinąć w ruloniki, ułożyć na krążkach z jabłek. Cebulę obrać pokroić w cienkie krążki troszkę posiekać. Ogórki pokroić w drobną kosteczkę, kremówki ubić na sztywno wymieszać z posiekanymi warzywami, z soliem z cytryny, kwaśną śmietaną przyprawić do smaku solą, cukrem i pieprzem. Śledziowe roladki polać sosem udekorować krążkami cebuli, grzybami marynowanymi i koperkiem. Podawać jako przystawkę.

KGW KRASNE POTOCKIE

Kiszona kapusta z suszonymi grzybami

Składniki:

- 1 kg kiszzonej kapusty
- 10 dkg grochu
- 20 dkg suszonych grzybów (borowików)
- 1 duża cebula
- 2-3 łyżki masła
- olej
- sól
- pieprz
- kminek
- 1-2 listki laurowe
- lilla ziarenek ziela angielskiego
- 2-3 łyżki mąki na zasmażkę

Wykonanie:

Starannie umyte grzyby moczymy lilla godzin. Gotujemy do miękkości w wodzie, w której się moczyły, lekko solimy. Ugotowane odcedzamy i kroimy w pasli. Groch moczymy i gotujemy w tej samej wodzie, w której się moczyły i dodajemy do ugotowanej kapusty.

Kiszoną kapustę, jeżeli jest bardzo kwaśna to odciskamy ze soku i gotujemy w niewielkiej ilości wody. Podczas gotowania dodajemy przyprawę. Obraną cebulę kroimy w drobną kostkę i smażymy na złoty kolor na oleju. Na maśle robimy zasmażkę i roztrzepujemy zimnym wywarem z grzybów. Do kapusty dodajemy usmażoną cebulę, zasmażkę, pokrojone grzyby i groch. Kapustę mieszamy i gotujemy. Przyprawiamy do smaku (jeżeli, jest bardzo kwaśna dodajemy trochę cukru).

Piernik

Składniki:

- 2,5 szklanki mąki
- ½ kostki margaryny
- 1 szklanka cukru
- 2 jajka
- 0,5 stoiczka powidła lub dżemu z czarnej porzeczki
- ½ opakowania przyprawy do piernika
- 0,5 łyżeczki sody oczyszczonej
- ½ łyżeczki proszku do pieczenia
- 1-2 łyżek kakao
- ½ szklanki mleka
- bakalie wg uznania

Wykonanie:

Jajka ucieramy z cukrem i margaryną, dodajemy mąkę i po kolei wszystkie składniki sypkie. Ucierając dodajemy mleko i na końcu powidło. Wylewamy do wysmarowanej leksowki i pieczemy w temp ok. 180°C. Możemy polać polewą i posypać orzechami.

Kasza z grochem i śliwkami

Składniki:

- 20 dkg suszonych śliwek
- 20-30 dkg kaszy perlowej
- 20 dkg grochu okrągłego lub tuskanego
- sól
- pieprz
- masło
- śmietana

Wykonanie:

Groch namoczyć

i ugotować. Kaszę ugotować

dodając trochę masła. Do ugotowanej kaszy dodać ugotowany groch, śliwki i jeszcze chwilę gotować razem. Przyprawić do smaku, można dodać śmietanę.

Sernik świąteczny

Składniki na ciasto kruche:

- 1/2 kg mąki
- 1 jajko
- 10 dkg margaryny
- 1/2 szklanki cukru
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 2 łyżki śmietany

Składniki na masę serową:

- 150-180 kg sera białego zmielonego
- 5 żółtek
- 1 1/2 szklanki cukru
- cukier waniliowy
- 1 margaryna palma (roztopić)
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 2 budynie śmietankowe i 1 1/2 szklanki mleka (rozpuścić)

Wykonanie:

Wszystkie składniki na ciasto kruche łączymy i zagniatamy. Powstałe ciasto rozwałkujemy i wykładamy na brytfannę. Składniki na masę serową łączymy i dodajemy ubitą z 5 białek na sztywno pianę, lekko mieszamy. Piec w temp. od 180 - 200°C.

Kompot wigilijny

Składniki:

- 10 dług suszonych jabłek
- 10 dług suszonych śliwek
- 10 dług suszonych gruszek
- Cukier

Wykonanie:

Owoce umyć, gotować do miękkości owoców. Postudzić do smaku.

SMACZNEGO!

KGW WYSKITNIANIE

Wigilijna kapusta z grochem według starodawnej receptury

Składniki:

- kiszona kapusta
- groch Jasiel, (fasola piętuny Jaś)
- groch potówki (omielany)
- sól
- pieprz

Wykonanie:

Wigilijna kapusta będzie bardzo smaczna jeśli będzie kiszona domowym sposobem z beczki dębowej i przechowywana w piwnicy. Kapustę lekko odcisnąć z kwasu, żeby nie odcedzać podczas gotowania i nie marnować tak cennych witamin i minerałów jakie posiada kiszona kapusta oraz smaku, zalać wodą i ugotować. Osobno ugotować wcześniej namoczony groch Jasiel, oraz groch potówki. Gdy kapusta będzie miękka dodać groch Jasiel z częścią wody w której się gotował i grochem potówki przetartym przez sito, dodaje smaku i zastępuje zasmażkę. Kapustę i grochy razem chwilę pogotować, doprawić według smaku. Wigilijną kapustę gotować dzień przed wigilią, podawać z podpiomykiem z pieca lub chlebem wiejskim.

Wigilijna zupa czysta z kapeluszy prawdziwków

Składniki:

- 2 garści suszonych kapeluszy z prawdziwków
- 1 marchewka
- 1 pietruszka
- 1 cebula
- kawałek selera
- troszkę lubczyku (świeży lub mrożony)
- sól, pieprz do smaku
- troszkę natki zielonej pietruszki
- łazanki domowej roboty

Wykonanie:

Kapelusze z prawdziwków umyć i moczyć w wodzie przez noc, ugotować w tej samej wodzie do miękkości, osobno ugotować wywar z jarzyn, pod koniec dodać lubczyk, przecedzić i połączyć z wywarem grzybowym pozostawiając całe kapelusze. Doprawić do smaku, podawać z łazankami domowej roboty.

SMACZNEGO!

WYDARZENIA SPOŁECZNO-KULTURALNE NA OBSZARZE LGD

W związku z planowanymi wydarzeniami społeczno-kulturalnymi na obszarze LGD „Korona Sądecka”, w imieniu Organizatorów pragniemy serdecznie wszystkich zaprosić do uczestnictwa w następujących imprezach.

Gmina Chełmiec:

- W dniach 16-18 grudnia 2016 roku odbędzie się Wielki Jarmark Bożonarodzeniowy – Wójt Gminy Chełmiec oraz Gminny Ośrodek Kultury w Chełmcu w partnerstwie z Galerią Trzy Korony serdecznie zapraszają wszystkich chętnych do wsparcia twórców z terenu całej Małopolski, którzy podczas Jarmarku będą mogli zaprezentować swoje rękodzieło. Serdecznie zapraszamy w tych dniach na świąteczne zakupy do Galerii Trzy Korony, aby zachwycić oryginalnością prezentów w święta, zakupionych na stoiskach handlowych twórców ludowych i nie tylko.
- 01 stycznia 2017 roku odbędzie się XXIII Przegląd Zespołów Kolędniczych „Przebierańcy w Kłęzaczach”, gdzie odbędzie się wyłonienie najlepszych artystycznie i merytorycznie grup Kolędniczych w gminie Chełmiec.

Gmina Kamionka Wielka:

- Grudzień 2016 w Kamionce Wielkiej odbędzie się Gminny konkurs Szopek Bożonarodzeniowych (i wystawa pokonkursowa).
- 19 stycznia 2017 roku w Mystkowie odbędzie się Przegląd Kolędniczy Gminy Kamionka Wielka.
- 21- 22 styczeń 2017 roku w Mystkowie odbędzie się Powiatowy Przegląd Grup Kolędniczych „Sądeckie Kolędowanie”.
- Luty 2017 roku w Kamionce Wielkiej planowany jest blok imprez p.n. „Ferie zimowe '2017”.

Gmina Grybów:

- 06 stycznia 2017 roku w Cieniawie odbędzie się Gminny Przegląd Grup Kolędniczych – tradycyjne grupy kolędnicze składające się z chłopców lub mężczyzn, wykonują programy z jakimi dawniej grupy kolędnicze odwiedzały gospodarzy. Występujące grupy to: Draby, Z gwiazdą, Z szopką, pasterze, szcudroki itp.

Miasto Grybów:

- 10 grudnia 2016 roku na sali widowiskowej MDK w Grybowie będą miały miejsce Mikołajki dla dzieci, gdzie między innymi odbędzie się spektakl teatralny pt. „Alibaba” i spotkanie ze św. Mikołajem, wstęp wolny.
- 31 grudnia 2016 roku w Parku Miejskim w Grybowie od godz. 23:00 odbędzie się powitanie Nowego Roku, wstęp wolny.
- 06 stycznia 2017 roku na sali MDK planowany jest Parafialny Przegląd Widowisk Bożonarodzeniowych, wstęp wolny.
- 15 stycznia 2017 roku na ulicach Grybowa odbędzie się kwesta Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, a następnie na sali MDK odbędzie się blok koncertowy.
- Od 30 stycznia 2017 roku do 12 lutego 2017 roku w czasie ferii zimowych w budynku MDK zorganizowane będą zajęcia artystyczne dla dzieci, wstęp wolny.

KĄCIK PRAKTYCZNEJ PANI

- zgubiony kołczyk, zapinka lub jakiś inny mały przedmiot na podłodze – natóż na rurę od odkurzacza rajstopy, zabezpiecz je gumką, natóż końcówkę i odkurz
- za mało miejsca w szafie – natóż na wieszak kapsel od puszki
- guma do żucia na dywanie – potóż kostkę lodu na kilka minut na gumie, dzięki czemu stwardnieje i będzie łatwiejsza do odklejenia
- zabrudzone dno wazonu – wrzuc do wazonu garść ryżu oraz wlej trochę wody, po czym wszystko wstrząśnij
- uniknięcie wykłipienia mleka – posmaruj brzegi garnka tłuszczem
- prasowanie ciuchów z dwóch stron – deskę do prasowania obciągnij folią aluminiową

Źródło: <http://polki.pl/dom/porady-domowe,praktyczne-rady-dla-pani-domu,10060504,artykul.html>

UWAGA KONKURS FACEBOOKOWY

- 1) **Twoja choinka – zrób zdjęcie**
- 2) **Polub nas na Facebooku**
- 3) **Wyślij wykonane zdjęcie na adres: stowarzyszenie@lgdkoronasadecka.pl**
- 4) **Zagłosuj na najciekawsze/najfajniejsze zdjęcie poprzez kliknięcie „Lubię to” na facebooku LGD**

Pięciu właścicieli nadesłanych fotografii o największej liczbie polubień otrzyma gadżety promocyjne LGD (torby, plecaki, puzzle, gry itp). **Konkurs trwa do 20 stycznia 2017 r.!!!** Każdy uczestnik konkursu wyraża jednocześnie zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych i wizerunku na potrzeby realizacji przez LGD „Korona Sądecka” działania 19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność).

NA WESOŁO

Blondynka już dłuższy czas stoi na przystanku autobusowym. Przechodzi obok chłopak i jej mówi:

– Ślicznotko, ten autobus kursuje tylko w święta.

– No, to mam wielkie szczęście, bo dzisiaj są moje imieniny 😊

Do egzaminatora podchodzi jakiś facet i mówi:

– Mój syn ma jutro egzamin. Ale na pewno go nie zda.

Na to egzaminator:

– Mogę się założyć z panem o 1000 złotych, że zda 😊

Młoda, śliczna sekretarka w pierwszym dniu pracy stoi nad niszczarką dokumentów z lekko niepewną miną. Oczarowany kolega z pracy postanawia wybawić dziewczynę z opresji.

– Mogę ci w czymś pomóc?

– Pokaż mi jak to działa.

Chłopak bierze z jej rąk dokumenty i wkłada do niszczarki.

– Bardzo ci dziękuję! A któredy wychodzą kopie? 😊

Lekcja wychowawcza. Nauczycielka pyta dzieci, kim chciałyby

zostać, kiedy dorosną. Dzieci wymieniają zawody piosenkarza, aktora, strażaka, policjanta... tylko Jasio mówi, że chciałby zostać św. Mikołajem. – Czy dlatego, że rozdaje prezenty? – pyta nauczycielka. – Nie. Dlatego, że pracuje tylko jeden dzień w roku! 😊

Przychodzi chłopak do kiosku i pyta:

– Czy są kartki z napisem „Dla mojej jedynej”?

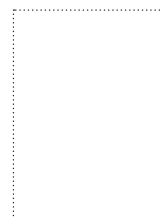
– Są.

– To poproszę osiem. 😊

Nadchodzący czas Bożego Narodzenia niesie ze sobą refleksję, radość i nadzieję. Staropolskim zwyczajem na zbliżające się Święta pragniemy złożyć Wam życzenia przeżywania Bożego Narodzenia w zdrowiu, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze. Kolejny zaś rok niech będzie czasem pokoju oraz realizacji osobistych marzeń, a także niech przyniesie wiele satysfakcji z pracy zawodowej.

www.lgdkoronasadecka.pl • stowarzyszenie@lgdkoronasadecka.pl

 Dołącz do nas
na facebooku

Zapraszamy
do współpracy

www.lgdkoronasadecka.pl • stowarzyszenie@lgdkoronasadecka.pl • ul. Papieska 2, 33-395 Chełmiec • tel. 18 414 56 55 • kom. 660 675 601

